

54 h, vydaných obžalovanému notářem, pokládati za věc obžalovanému svěřenou. V úvahu přichází v tom směru jednak ono rozsudkové zjištění o penězích, notářem obžalovanému vydaných, jednak rozsudkový závěr, podle něhož má soud za to, že obžalovaný se vůči notáři zavazoval, že splní podmínku, pod kterou notář chtěl mu peníze vydati. Mohouť tato zjištění poukazovati na povahu onoho peníze jako věci obžalovanému svěřené, totiž věci jemu na základě určitého rozsudkem arci blíže neobjasněného právního poměru odevzdané se závazkem, naložiti s ní ve smyslu, určeném odevzdatelem. Při tom jeví se arci nezbytným zjištění především, zda byl onen peníz odevzdán obžalovanému notářem v pouhou detenci onoho rázu či zda mu nebyl jako součást celkové kupní ceny vydán ve vlastnictví s pouhým závazkem rázu obligačního, zapraviti z kupní ceny dávku z přírůstkem hodnoty (Viz rozh. sb. n. s. č. 1296 a 1899.). Bylo proto zmateční stížnosti ač jen ve smyslu tu vymezeném vyhověti a rozsudek zrušiti jako zmatečný podle čis. 9 a) Šu 281 tr. ř., zároveň však věc vzhledem k nedostatku potřebných skutkových zjištění odkázati podle Šu 288 čis. 3 tr. ř. na soud své stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 2562.

I když pojímám »pobuřování«, »podněcování« a »popuzování« jest společným, že pachatel snaží se působiti ne tak na rozum, jako spíše na cit, dlužno mezi oněmi pojmy co do intenzity rozlišovati; »pobuřování« značí působení nejintenzivnější, »popuzování« pak působení nejméně intenzivní.

Pojem »popuzování« (§ 14 čis. 4 zákona) nelze omezovati jen na takové projevy (působení na třetí osoby), jichž cílem jest a které jsou způsobilé vzbuditi a podnítiti lidské vášně; jest jím každé působení na třetí osoby, které podle úmyslu pachatelova směřuje a jest objektivně způsobilé k tomu, by v jiných vyvolalo určité rozhodnutí neb aspoň duševní stav, odpovídající cíli pachatelem zamýšlenému.

»Nepřátelským činem« není jen pozitivní, útočné počínání si, naplněné nepřátelským duchem, nýbrž jest jím každé jednání i opomenutí, jímž se někomu působí újma, které by jinak neutrpěl; újma ta nemusí býti protiprávní; stačí bojkot hospodářský nebo společenský.

Podmíněný odklad výkonu trestu nelze ve smyslu Šu 35 zákona povoliti, byl-li veřejný zájem ohrožován činem měrou převyšující základní zájem veřejnosti na trestní repressi (právní řád byl porušen křiklavým způsobem nebo v značnějším rozsahu).

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1926, Zm II 210/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 22. února 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem

podle §u 14 čís. 4 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a nevyhověl v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství co do výroku o podmíněném odsouzení, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost namítá, že nalézací soud neprávem shledal ve výrocích stěžovatelových popuzování, kdyžť prý jeho úloha měla naopak ráz sprostředkování a také se mu podařilo mysli uklidniti a záležitost, o níž šlo, urovnati. Námitce nelze přiznati oprávnění. Popuzování k činům nepřátelským spatřuje rozsudek v tom, že se stěžovatel vyjádřil, by členové strany styky s Hynkem B-ou přerušili, pokud se týče je omezili. V rozsudkových důvodech vyslovuje se právní názor, že podle zákona, který pojmu »popuzování« nedefinuje, se tímto pojmem nerozumí pouze útočný, ostrý způsob mluvy, a nevyžaduje se k němu určité formy projevu, nýbrž že slovo »popuzování« dlužno vykládati v nejširším smyslu a přikládati mu význam, v obvyklém způsobu mluvy, že tudíž »popuzováním« jest rozuměti každé působení na třetí osoby, které jednak podle úmyslu pachatele směřuje jednak i objektivně je způsobilé k tomu, by v jiných vyvolalo určité rozhodnutí neb aspoň duševní stav, odpovídající cíli, zamyšlenému pachatelem. Tomuto v podstatě správnému, v rozhodovacích důvodech případně doličenému právnímu názoru dlužno přisvědčiti zejména také potud, pokud zmateční stížnost v rozporu s tímto názorem snaží se dovoditi, že »popuzováním« jest rozuměti pouze takové působení na třetí osoby, které předsevzato bylo určitým způsobem, spočívajícím v tom, že popuzující počítá s lidskými vášněmi, že tyto vášně vzbouzí a je podněcuje. Byť i pojmu »popuzování« bylo stejně jako dalším zákonným pojmům »pobuřování« a »podněcování« vlastním a tedy všem těmto pojmům společným, že pachatel snaží se působiti ne tak na rozum, jako spíše na cit (Milota: Zákon na ochranu republiky, str. 57 a 62), dlužno přece jen mezi těmito pojmy, zejména, pokud jde o stupeň jejich intensity, odvislé mimo jiné i od formy projevu, rozlišovati. Toto rozlišování vede k poznatku, že ve stupnici, v níž lze ony zákonné pojmy co do intensity seřaditi, značí »pobuřování« působení nejintenzivnější, »popuzování« působení nejméně intenzivní (tak i důvodová zpráva tisk 4021 k §u 14). Z toho patrně, že zákonný pojem »popuzování« nesluší omezovati právě jen na takové projevy, působení na třetí osoby, jichž cílem je a které jsou způsobilé vzbuditi a podnítiti lidské vášně, jak mylně má za to zmateční stížnost. V rozsudkových důvodech se v zápětí výslovně a s případným odůvodněním zjišťuje, že výrok stěžovatelův subjektivně směřoval a byl zároveň objektivně způsobilým osoby, vůči nimž byl stěžovatelem pronesen, pohnouti k tomu, by styky s B-ou omezili; zmateční stížnost neuplatňuje důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. způsobem, který by vyhovoval zákonu, namítajíc, že stěžovatel zasáhl do věci nikoli by popuzoval, nýbrž v úloze sprostředkovatelské a uklidňující. Tento výklad projevu stěžovatelova nelze uvésti v soulad s oním výkladem, jehož se dostává projevu v rozsudku a který nachází plnou oporu jak v doslovu a vnitřním smyslu projevu sa-

motného, tak v okolnostech a prostředí, v němž výrok ten byl stěžovatelem pronesen, a který opravňoval nalézací soud k závěru, že výrok směřoval proti B-ovi. Významu nemá v tom směru posléze ani zjev, zmateční stížností dále zdůrazňovaný, rozsudkem ostatně výslovně nezjištěný, že totiž nad místními poměry vládlo již před tím rozhořčení tak, že na osobách, vůči nimž pronesl stěžovatel závadný výrok, bylo prý žádáno, by složili mandáty (jako členové obecního zastupitelstva). Ono rozhořčení bylo by zajisté bývalo s to, nebezpečnost výroku stěžovatelova jen ještě stupňovati, svého úspěchu, že totiž podle prohlášení stěžovatelova vše zůstalo, jak zjišťuje rozsudek, »při starém«, dosáhl stěžovatel ještě před tím, než pronesl onen výrok, který byl rozsudkem podřaděn skutkové podstatě přečinu podle §u 14 čís. 4 zákona na ochranu republiky.

Zmateční stížnost není v právu ani, pokud namítá dále, že ve výroku stěžovatelově nelze spatřovati popuzování k nepřátelským činům, které v něm shledává rozsudek. Stížnost dovozuje, že mezi vřelým přátelským stykem na jedné straně a nepřátelstvím na straně druhé jest ještě velmi mnoho jiného a že v zákonném pojmu »nepřátelského činu« není zejména zahrnuto, vzdaluje-li se kdo prostě někoho, s nímž až dotud pěstoval vřelý přátelský styk. Podle názoru zmateční stížnosti záleží nepřátelský čin stejně jako násilnost pouze v pozitivním, útočném počínání si, naplněném nepřátelským duchem. Ani tomuto názoru zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Jednání tohoto rázu odpovídá sice zákonnému pojmu »násilnosti« jako přímého útoku na tělesnou nebo majetkovou bezpečnost jiného, nepřiléhá však na širší pojem »(jiného) nepřátelského činu«, jímž rozuměti jest každé jednání neb i o p o m e n u t í, jímž se působí někomu újma, které by jinak neutrpěl a která nemusí býti ani újmou protiprávní (Milota: Zákon na ochranu republiky, strana 59). S hlediska tohoto právního názoru dlužno spatřovati nepřátelský čin mimo jiné a zejména i v bojkotu a to nejen v bojkotu hospodářském, nýbrž i společenském (vyučování ze společnosti). V souzeném případě dospěl nalézací soud podle rozsudkových důvodů ku přesvědčení, že stěžovatel pronesl výrok, by členové strany styky s Hynkem B-ou přerušili. V zápětí připouští se vzhledem ke vzájemnému nesouhlasu dotyčných údajů jednotlivých svědků, že stěžovatel vyzýval k pouhému o m e z e n í oněch styků, tento rozdíl označuje se však zároveň za lhostejný pro řešení otázky, zda jde o skutkovou podstatu přečinu, jímž byl stěžovatel vinným uznán, a ani zmateční stížnost nepřikládá mu významu. Výrok stěžovatelův zahrnuje v sobě popuzování k bojkotu Hynka B-y jak společenskému tak hospodářskému, uváží-li se zejména, že až na jmenovaného, proti němuž stěžovatel podle rozsudku popuzoval pro jeho českou národnost, náležejí místní obyvatelé podle rozsudkového zjištění vesměs k národnosti německé, že mnozí z nich se B-ovi od oně schůze vyhýbají, že také ony tři osoby, k nimž stěžovatel onen výrok pronesl, styky s B-ou skutečně omezily a že B. utrpěl jako živnostník i hmotnou škodu. Právem zdůrazňují rozsudkové důvody, že stěžovatel, když jedna z oněch tří osob, Julius B., po onom jeho výroku namítala, že B. je jejím důvěrným přítelem, pokrčil rameny,

čímž minil podle přesvědčení nalézacího soudu naznačiti, že se ve věci nedá dělati nic jiného (t. j. než omeziti styky s B-ou). Pokud posléze zmáteční stížnost namítá, že stěžovatel nevyzýval ony osoby k omezení styků s B-ou pro jeho českou národnost, nýbrž z jiných důvodů, ocitá se i tu v nepřípustném podle §u 288 čís. 3 tr. ř. rozporu se skutkovým zjištěním rozsudkovým, v rozhodovacích důvodech také řádně odůvodněným, podle něhož stěžovatel pronesl svůj výrok jen proto, že B. přísluší k jiné národnosti než ony tři osoby, je i členem výboru Národní jednoty a výslovným členem jinonárodní strany politické. Bylo proto zavrhnouti zmáteční stížnost dílem jako neodůvodněnou, dílem jako podle zákona neprovedenou.

Odvolání státního zastupitelství co do povolení podmíněného odkladu výkonu trestu není důvodným. Státní zastupitelství míní oproti názoru nalézacího soudu, že veřejný zájem vyžaduje tu výkonu trestu. S tímto názorem nelze souhlasiti. Zákon na ochranu republiky hájí ve všech svých trestních ustanoveních veřejný zájem, přes to však uznává v §u 35, že při přečinech a přestupcích veřejný zájem výkonu trestu vždy nevyžaduje. Jest tudíž míti za to, že jen v případě, kde veřejný zájem byl činem ohrožován mírou, převyšující základní zájem veřejnosti na trestní repressi, nelze povolití podmíněný odklad výkonu trestu. O takovéto ohrožení veřejného zájmu však tu nejde, poněvadž porušení právního řádu nebylo křiklavého rázu ani značnějšího rozsahu. Jest tedy přisvědčiti nalézacímu soudu, když podmíněný odklad trestu povolil a bylo odvolání státního zastupitelství v tomto směru zamítnouti.

Čís. 2563.

Pod trestní sankci §u 129 I b) tr. zák. spadá každé chlipným chtičům sloužící zneužití těla; není třeba spolučinnosti zneužité osoby; stačí pouhé její dopuštění smilných činů na vlastním těle; v subjektivním směru není třeba, by úmysl pachatelův směřoval k ukojení vlastního pohlavního pudu.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1926, Zm II 363/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 12. dubna 1926, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle §u 129 I. písm. b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá stěžovatel František P., že byl odsouzen neprávem, poněvadž prý ohledně něho není zjištěna ani objektivní ani subjektivní skutková podstata zločinu podle §u 129 I. b) tr. zák. Zejména prý nebylo prokázáno, že provozoval s H-em smilstvo, že se s ním dopustil nějakého činu (aktu) a při tom hledal pohlavní ukojení nebo ho došel. Bezvýsledný pokus H-ův z roku 1922 na